

Дизайн-кодты әзірлеу қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрінің м.а. 2026 жылғы 22 мамырдағы № 256 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2026 жылғы 25 мамырда № 38781 болып тіркелді

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы бұйрық 01.07.2026 ж. бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы Құрылыс кодексінің 24-бабының 35) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған дизайн-кодты әзірлеу қағидалары бекітілсін;
2. Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен :

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық 2026 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

*Қазақстан Республикасы
Өнеркәсіп және құрылыс министрінің
міндетін атқарушы*

И. Шархан

Қазақстан Республикасы
Өнеркәсіп және құрылыс
министрінің міндетін атқарушы
2026 жылғы 22 мамырдағы
№ 256 бұйрығымен бекітілді

Дизайн-кодты әзірлеу және бекіту қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Елді мекендердің дизайн-кодтарын әзірлеу және бекіту қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы Құрылыс кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 24-бабының 35) тармақшасына сәйкес әзірленді.

2. Осы Қағидалар елді мекендердің үйлесімді және стилистикалық бірыңғай сәулеттік келбетін қалыптастыру процесінде, оның ішінде абаттандыру элементтерін:

ақпараттық және жарнамалық конструкцияларды, шағын сәулет нысандарын, стационарлық емес объектілерді, сауда қызметі және (немесе) қоғамдық тамақтандыру үшін пайдаланылатын стационарлық емес сауда объектілерін орналастыру кезінде, сондай-ақ құрылыс ауданының ерекшеліктерін ескере отырып, көгалдандыруды, жарықтандыруды, қасбеттер мен қоршауларды безендіруді ұйымдастыру кезінде мемлекеттік органдардың, барлық меншік нысанындағы ұйымдардың арасында туындайтын қатынастарды реттейді.

3. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) дизайн-код – елді мекендердің үйлесімді және стилистикалық бірыңғай сәулеттік келбетін қалыптастыруға бағытталған, оның ішінде абаттандыру элементтерін, ақпараттық және жарнамалық конструкцияларды, шағын сәулет нысандарын, стационарлық емес объектілерді, сауда қызметі және (немесе) қоғамдық тамақтандыру үшін пайдаланылатын стационарлық емес сауда объектілерін орналастыруға, көгалдандыруға, жарықтандыруға, қасбеттерге, қоршауларға қатысты, құрылыс салынатын ауданның ерекшеліктері ескерілетін талаптар мен қағидалардың жиынтығы;

2) елді мекеннің (елді мекеннің құрамдас бөліктерінің) сәулеттік келбеті – құрылыс объектілерінің, құрылыс салудың, абаттандырудың және қоршаған ортаның барлық элементтерінің орналасуы тұтас эстетикалық сәулетті, жайлы, қолжетімді және қауіпсіз ортаны қалыптастыруға бағытталған аумақтың кеңістіктік-композициялық шешімі;

3) абаттандыру элементтері – аумақты абаттандырудың құрамдас бөліктері ретінде қолданылатын сәндік, техникалық, жоспарлау, конструктивтік құрылғылар, көгалдандыру элементтері, жабдықтау мен ресімдеудің, оның ішінде ғимараттардың, құрылыстардың, құрылысжайлардың қасбеттерін жабдықтау мен ресімдеудің түрлері, шағын сәулет нысандары, күрделі емес стационарлық емес құрылыстар мен құрылысжайлар, ақпараттық қалқандар мен көрсеткіштер;

4) шағын сәулет нысандары – сәндік сипаттағы және практикалық пайдаланылатын объектілер (көрнекті тұлғалар, маңызды тарихи оқиғалар туралы мәңгі есте қалдыру үшін орнатылатын монументалды өнер құрылыстарын қоспағанда, мүсіндер, субұрқақтар, гүлдерге арналған вазалар, павильондар, күркелер, орындықтар, урналар, балалар ойындары мен ересектердің демалуына арналған жабдықтар мен конструкциялар);

5) стационарлық емес сауда объектісі – инженерлік-техникалық қамтамасыз ету желілеріне қосудың (технологиялық қосудың) болуына немесе болмауына қарамастан, жермен берік байланысты емес уақытша құрылысжай немесе уақытша конструкция, оның ішінде автоматтандырылған құрылғы немесе көлік құралы;

6) жарнамалық конструкциялар – бұл жарнаманы тарату және (немесе) орналастыру үшін пайдаланылатын құрылысжайлар, әртүрлі көлемді немесе жазық конструкциялар, оның ішінде экрандар мен электрондық таблолар, жарық конструкциялары және өзге де құралдар.

2-тарау. Дизайн-кодты әзірлеу және бекіту тәртібі

4. Дизайн-код елді мекендердің үйлесімді және стилистикалық бірыңғай сәулеттік келбетін қалыптастыру мақсатында әзірленеді (абаттандыру элементтерін, ақпараттық және жарнамалық конструкцияларды, шағын сәулет нысандарын, стационарлық емес объектілерді орналастыру).

5. Дизайн-код тарихи, ландшафттық-табиғи, функционалдық, жергілікті ерекшеліктерді және елді мекен тұрғындары мен қонақтарының заманауи қажеттіліктерін ескере отырып әзірленеді.

6. Елді мекеннің дизайн-коды екі кезеңде әзірленеді:

бірінші кезең (талдамалық) – елді мекеннің сәулет-стилистикалық сипаттамаларын талдау және бағалау, проблемалық аймақтарының картасын қалыптастыру;

екінші кезең (жобалық) – дизайн-кодтың мәтіндік бөлігін және стандарттардың графикалық альбомын әзірлеу.

7. Талдамалық кезең елді мекеннің кеңістіктік композициясын кешенді талдау негізінде елді мекеннің визуалды теңгерімсіздік аймақтарын анықтау және проблемалық аймақтарының картасын қалыптастыру мақсатында әзірленеді және мыналарды қамтиды:

аумақтың сәулеттік-жоспарлау құрылымын талдау;

қолданыстағы құрылыстың стилистикалық сипаттамаларын бағалау;

көшелерді, қоғамдық кеңістіктерді визуалды қабылдауды зерттеу;

ғимараттардың қасбеттерінің, абаттандыру элементтерінің, жарнамалық және ақпараттық конструкциялардың жай-күйін талдау;

аумақтың композициялық тұтастығы бұзылған учаскелерді анықтау;

жоғары визуалды жүктеме аймағын анықтау;

құрылыстың түс, материалдық және жарық сипаттамаларын бағалау;

аумақ объектілерін фотофиксациялау;

визуалды кеңістіктің проблемалық аймақтарын көрсететін картографиялық материалдарды қалыптастыру.

8. Жобалық кезең талдамалық кезеңнің нәтижелері негізінде нормативтік және стилистикалық шешімдерді әзірлеу мақсатында, сондай-ақ ҚР ЕЖ 3.01-105-2013 "Елді мекендердің аумақтарын абаттандыру", ҚР ҚН 3.01-05-2013 "Елді мекендердің аумақтарын абаттандыру", ҚР ӘҚ 3.01-10-2022 "Қалалардың кешенді құрылыс салу стандарты" 4-кітабы және 1, 2, 3, 4-каталогтары ережелері ескеріле отырып әзірленеді және мыналарды қамтиды:

елді мекен көшелерінің, магистральдарының, туристік бағдарларының, басқа да аумақтарының сыртқы келбеті тұжырымдамасын қалыптастыру;

сәулеттік-ландшафттық кеңістік қағидаттарын әзірлеу;

ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттерін безендіруге қойылатын талаптарды белгілеу;

маңдайшаларды, жарнамалық және ақпараттық конструкцияларды орналастыру стандарттарын анықтау;

түс шешімдерін, әрлеу материалдарын және жарықтандыруды қолдану жөніндегі ұсынымдарды әзірлеу;

қоғамдық кеңістіктерді абаттандыруға қойылатын талаптарды қалыптастыру;

аумақ элементтерінің типтік сәулет шешімдерін әзірлеу;

дизайн-код стандарттарының графикалық альбомын дайындау;

елді мекеннің кеңістіктік композициясы тұрғысынан жобалық шешімдерді негіздеу.

9. Дизайн-кодты әзірлеуді ұйымдастыруды сәулет және қала құрылысы саласындағы жергілікті атқарушы орган жүзеге асырады.

10. Дизайн-код сәулет, қала құрылысы және урбанистика саласындағы уәкілетті жергілікті атқарушы органдармен, сәулет және урбанистика саласындағы қоғамдық ұйымдармен және қауымдастықтармен, халықпен және девелоперлермен келісіледі.

11. Жария талқылаудан және келісуден өткеннен кейін дизайн-код жобасын жергілікті атқарушы органдар Кодекстің 28-бабы 2-тармағының 32) тармақшасына, 29-бабы 1-тармағының 17) тармақшасына, 29-бабы 2-тармағының 15) тармақшасына, 29-бабы 3-тармағының 18) тармақшасына сәйкес бекітеді.